

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 ft — Félévre 2 ft — Negyedévre 1 ft. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Schvarex Sándor könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyiltér petit sora 30 kr.</p>
--	--	--

P. kengyeli katasztrófa.

A végzet utai kiszámíthatlanok. Viruló jó egészséggel, a jövőbe vetett bizalommal és reménnyel hagyta itthon feleségét és kisded gyermekét az édes apa, hogy ezeknek nehéz, fáradtságos munkával bár, de megkeresse az egész évi kenyeret. A fiatal ember gondtalan, derült kedélyvel hagyta itt övéit, biztatva a jó öreget a munka kecsgetető eredményével; vig nótázással mentek a munkára a „marok-verők“, pedig megfagyott volna ajkukon a dal, ha fogalmuk lett volna a borzasztóan rémes szerencsétlenségről, mely őket érte. — 162 ép. egészséges, munkabíró ember — férfi és nő — indult aratásra Baghi Imre pusztakengyeli uradalmára, hogy fáradtságos, nehéz munkával megkeressék a mindennapi kenyeret, de egy rettentő orkán több munkás életének fáklyáját kioltotta, sokat egész életére nyomorékká, koldussá tett. . . .

Vasárnap, e hó 5-én egy óra tájban a 22-ől hosszú, 4-ől széles és 3-ól magas dohánypajtában voltak elhelyezkedve a csongrádi munkások Ebéd után voltak már. A fér-

fiak heverészve pihentek földre terített subáikon; a nők munkálkodtak, mert hiába az asszony népnek aratáskor is meg van a tenni valója, varrás, foltzás mindig akad. A nagyon nyomott és elviselhetlen forró levegő vihart jósolt, mely egész borzasztóságában tört ki a szegény munkásnép hajléka fölé.

Az aratók lakásául kijelölt pajtát, mint egy kártya várat a gyermeki lehelet, rombolta szét a rettenetes vihar. A bős orkán haragos morajába vegyült az eltemetett szerencsétlenek rémséges sikoltása és jajveszékése. Gyorsan érkeztek az uraság többi munkásai, hogy az épület romjai alól kiássák szegény munkás pajtáikat. Hét szörnyen eltorzult, élet nélküli emberformát emeltek ki a romok alól. Több munkás, mint lapunk más helyén olvasható, borzasztó sérülést szenvedett. Csak kevesen maradtak, kik éppen nem sérültek meg.

Soká, igen soká fognak behegedni a sebek, mit a borzasztó szerencsétlenség okozott. Nem kutatjuk, mert nem minket illet kutatni azt, valljon csupán a haragos ég vihara okozta-e a vérfogyasztó szerencsétlen-

séget, vagy emberi mulasztás is járult hozzá, de annyi bizonyos, hogy kellő szilárdságú épület valószínűleg kiállta volna a vihar ostromlását. Es nem zárkozunk el kijelenteni azon nézetünket, hogy az a szegény munkás, a ki véres verejtékkel dolgozik kora hajnaltól késő estig, megérdemli, hogy fáradt testét nyugodtan és veszély nélkül fektesse a fedél alá.

Megérdemelte-e egy is a szegény munkások közül e rettenetes csapást? Hiszen a legjobbat cselekedték: tisztességes, becsületes munkával kenyeret szándékoztak szerezni övéiknek.

A halottak a török-sz.-miklósi temetőben alusszák örök álmukat, de az életben maradtak mennyit fognak szenvedni, hogy legnagyobb részük örökös nyomorék, koldus legyen? A sérült munkások közül sokan maradnak bénák, ki fog ezeknek kenyeret adni?

Részvét! hozzád folyamodunk, lépj elő! Nyujtsd segítő jöbodat a szerencsétlen szenvedőknek, szarítsd föl jótékonysággal a fájdalom könnyeit, melyek a kínlódo arczárólgyöngyöznek alá! Hatóságok, testületek, egyletek, gazdagok és szegények, enyhítsétek adomá-

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCSÁJA.

Az én galambom.

(Válasz egy levélre.)

Irta Marsófalvai Marsovszky Mariska.
Kedves Juliám!

Te arra kértél engem, hogy mondanám el neked az én galambom kis történetét. — Jó! hát megteszem a kedvedért, pedig tudom hogy nevetni fogsz rajta, ha majd olvasod a ha nekem nem is, de magadban azt fogod mondani; hogy ugyan miért lehet egy ok-talan kis állaton annyit keseregni, annyit sajnalkozni? Te így gondolkodhatsz is, de hogy nincs egészen igazad, azt magad is belátod majd.

Tehát elmondom, hogy történt:

A szép Gömörben laktunk ősgyánlancai birtokunkon, melyben mint talán tudod is — tornyos kastélyunk a nagy park közepén állott. — Az udvarhoz közel az óriási kert van, melyet keskeny patakocska szel át. Oh! mily kedves hely az! Szinte jól esik rá emlékezni. — Mennyit ugráltunk át a patakon; volt pedig rajta egy növényekkel befutott kis híd, melyen átkelni könnyű lett volna. De jól esett a lelkünknek átugrálni a kis vizet, kitéve magunkat a belecésésnek, a mi

nem ritkán történt meg. — A kert végénél kezdődött a „kertek alja“ és a virágos rét. Emlékszem, milyen szép volt a virágok festői színvegyülete. De hogy tennem most azt, a mit akkor megtettem?! Mily kegyetlenül tiportam a virágokat, a mint keresztül — kasul törtetem szilaj kedvel üzve a tarka pillangókat.

Milyen szép is az a gyermekkor!?

Te azt mondd leveleddben, hogy nem vagy annyira kegyeletes a gyermekkor iránt, mint én. — De azt másrészt elismered, hogy sokkal szebb idők voltak azok, mikor mesét hallgattunk. — Azt is mondtad, hogy mennyivel boldogabbak lennénk, ha még most is úgy eltudnók hinni a tündérmeséket — Mondád azt is, hogy az élet nem egyéb, mint egy csalárd álom. —

Neked igazad lehet, de csak részben. — Mert igaz, hogy boldog, gondtalan az éretlen tudatlan gyermekkor. — De mondd csak! Nem él-e mindnyájunkban a tudás vágya? Már az első ember is nem vágyott-e tudni? hisz az első ember — földön egyaránt minden titok előttünk. Igyekeztünk tehát tanulni abban a reményben, hogy kikutassuk a menny és föld rejtett titkait. —

Igaz! hogy a gyermek boldog. — Mert nem ismeri az élet gondjait, keserveit, küzdelmeit, de az örömeit sem. — Mindenki tudja

u. i. hogy az élet nagy része küzdelemből áll; de annál édesebb a győzelmi babér, mennél nagyobb küzdelem árán szerezzük azt meg. —

A hülye is boldog lehet, mert nincs benne ambíció, mert meg van elégedve sorsával, mert nincs neki vágya valamit tudni. — De mihelyt valaki nincs megelégedve azzal, a mit tud, mihelyt tudni vágyik, mihelyt tudni ohajtja azt, a mi előttük el van rejtve: kitér belőle az elégedettség, tanul mohó kíváncsisággal küzd, fárad, hogy abból a mi előttünk rejtve van, megtudjon valamit.

Ekkor már nem boldog ugyan, de mily megelégedett lesz egyszerre, ha valamicskét felfedhet is a világ előtt a rejtett dolgokból.

Ime ez a válaszom kérdéseidre. — Most visszatérek elhagyott tárgyamhoz az én kis galambomhoz.

A rétség mellett folyt a Szuha nevű patak. — Itt hallgattuk mi gyakran a vízimalom zúgását és órák hosszáig néztük a sok mosó paraszt asszonyt, a mint a vízben állva sulykolták a ruhát. — Házuokkal szemben magas hegy emelkedett. —

Sohasem felejttem el, hogy milyen szép volt ez a hegy. — Egyik oldala gyümölcsös, — a másik virágos volt.

Egy szép májusi napon e hegyen sétáltam és nagy lelkesedéssel olvastam Petőfi

nyaitokkal a szerencsétlenek fájdalmát. Hiszen hány gyermek van, ki a kenyér kereső apát vagy anyát siratja, a ki többet nem tér vissza hozzájuk. Hány gyermek van, a ki maga előtt látja a borzasztóan magacsonkult édes apát, vagy édes anyát. Hány gyermek van, kinek jajsza a török-szentmiklósi temető sírhalmá alól hívogatja az örökre elaludt édes anyát a szenvedő édes apához, ki szívet szaggató hangon jajgat végtelen fájdalmában. Sokan, nagyon sokan vannak.

Felebaráti szeretet, enyhítsd a szenvedők fájdalmát!

* * *

Alább közöljük községi előjáróságunknak lapunk szerkesztőségéhez intézett felhívását. A szerencsétlen szenvedők nyomorát és inségét tünteti az olvasó elé. Kérjük lapunk t. olvasóit, hogy adományaikkal enyhítsék a fájdalmat, mit a súlyosan sebesültek átélnek. Az adománvokat készséggel elfogadja lapunk kiadóhivatala és hirlapilag fogja nyugtázni.

A Csongrádi Lap t. Szerkesztőségének.

Bagi Imre pusztakengyeli birtokán f. évi július hó 5-én dühöngött vihar egy dohányajtát összedöntött s ennek romjai alá temetett 160 csongrádi arató munkást, akik menedéket keresve a vihar elől a pajtában húzódtak meg. A catastrofanak irtózatossága hű részletességgel rajzolva, már megjelent az országos hírlapok hasábjain: 8 munkás meghalt, 58 pedig részint életveszélyes, részint súlyos sérüléseket szenvedett, s a helyszínén szerzett tapasztalatunk alapján biztos tudattal állítjuk, hogy a 160 munkás közül 20 is alig találkozik, aki a catastrofit ép testtel élte túl.

Az életveszélyesen és súlyosan sebesültek f. évi július hó 7-én 31 kocsin Csongrádra haza szállítottak s lakásaikban orvosi gyógykezelés alá vették; a szerencsétlenek nyomora valóban megdöbbentő: sérüléseik még a leggondosabb gyógykezelés mellett is csak alig vagy hosszabb idő aitt nyújtanak a teljes felépülésre reményt; minden vagyon és élelmiszer nélkül nem csak most szorulnak közsegélyre, hanem a nyári munka lehetősé-

gétől megfosztva családjaikkal együtt egész évben a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

Ekkora szerencsétlenséggel szemben a helyi szűk társadalom erőtlen, s a nemzet áldozatkésztségéhez folyamodik, mely becsületes munkásait veszni sohasem engedte.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A magyar sajtót mindenkor a legnemesebb közérzület vezérelte s bizton reméljük, hogy akik, még egyesek baját sem nézték közömbös szemmel soha, most midőn a magyar munkás családok oly nagy száma önhibáján kívül vergődik a legnagyobb nyomorban, nem fogják megtagadni a támogatást, melyet a sajtó szava minden igaz ügynek nyújt.

A legmélyebb tisztelettel és bizalommal kérjük a tek. Szerkesztőséget, hogy becses lapjában szerencsétlenül járt munkásaink és családjaik segélyezése céljából gyűjtést rendezni, s annak befejezte után a befolyandó könyöradományokat hozzáink megküldeni sziveskedjék.

Kelt Csongrádon, 1891 július 8.

Hazafias üdvözlettel Csongrád v. előjárósága.

Sóhlya Gyula Herke Ferencz
jegyző. bíró.

Csongrád, 1891. július 12.

Midőn a „Csongrádi Lap“-ot megindítottam, czélul tűztem ki magam elé, hogy lehetőleg kerülni fogok minden személyeskedést még akkor is, ha egyenest provokálva leszek rá; mert hiszen tapasztaltam a multban, hogy még a szent igazság mellett sem lehet sikra szállni a személyeskedés hálátlan fegyverével.

Hogy mennyire értem el a czélt, melyet magam elé tűztem, arra nézve bátran hivatkozhatom Csongrádváros művelt közönségére, kiknek legnagyobb része éppen azért volt megelégedve lapommal, mert a személyeskedést lehetőleg kerültem és csak is ott alkalmaztam, hol szükséges volt; vagyis akkor léptem a személyes térre, ha azon eszméket láttam egyes személyek által megtámadva, melyek keresztül vitélet polgártársaink érdekében czélszerűnek, szükségesnek láttam.

Mindenki, aki lapomat olvasta, meggyőződhetett arról, hogy több ízben felemltem szavamat a szocialdemokrata eszmék terjesztői ellen! Felemltem szavamat akkor is, midőn az „általános munkássegélyző egyesület és rokant pénztár“ csongrádi előhelye megalakított, sőt a megalakulás előtt figyelmeztettem a munkás osztályt, hogy óvakodjanak az egyetbe való belépéstől, mert a hangza-

tos czim alatt, hazafiatlan üzelmek lapanganak! Czéomat el is értem, mert az iparosoknak legnagyobb része viszakozott, a földművelők és napszámosok közül pedig egy lélek sem lépett be az egyetbe.

Nem törődtem azszal, hogy valahányszor irtam a szocialdemokrata izgatok ellen, mindannyiszor a „Tiszavidék“ czimű szennyest lap által, becsületemben rutul megtámadtatam. Nem törődtem pedig azért: mert aki ösmeri a nevezett lap felelős szerkesztőjét, jól tudja, hogy az, becsületében senkit meg nem sérthet; köztudomásu Szilber János könyvekötő és felelős szerkesztő azon sajátos esete, hogy büntényért elítélve, a szegedi „csil-lag börtön“ penészes levegőjét, félévig szünet tüdejébe. Azt tessék Szilber úr a kormány figyelmébe ajánlani, hogy a végzett „fegyencz urak“ ne kaphassanak jogot lapszerkesztésre!

A „Tiszavidék“ vasárnap, július 5-én megjelent számának újdonsági rovatában i y czim alatt: „Éder János a csongrádi lap felelős szerkesztőjének balesete,“ egy oly ocsmány és hazugsággal fűszerezett közlemény látott napvilágot, hogy azt már szó nélkül nem hagyhatom dacára barátain abbeli kérelmének, hogy az ily ocsmány hazugságra már csak azért sem érdemes felelni, mert a jelzett közlemény oly egyénektől eredt, kiknek ugy társadalmi állásak, mint egyéni jellemök, minden kritikán alól áll!

Az egész közleményből csak annyi igaz, hogy a f. hó 1-én éjjeli 11 órakor özv. Csor-nus Sándornét és két leányt a népkertből hazafelé kísértem, velünk jött Pataki Péter fiatal iparos is, ki azonban Forgó G. Imre házána lakására tartott. Ahghogy elhagyott bennünket Pataki Péter, a Miskolczi Ferencz ur házána kapu sarokjából kiugrott egy örvjögő nő feketére mázolt ábrázattal és előszőr a hölgyeket, azután pedig engem támadott meg. A három nő halála ijedve elfutott. Reám ugy látszik nem számított a „merénylő“ mert amint szemközt találta magát velem, futásnak eredt; én azonban egy-két ugrással utolértem és torkon ragadtam, miközben rendőrt kiáltottam. Kiáltásomat Pataki Péter hallotta meg, ki azonnal a község házához sietett és 2 rendőrral tért vissza, kiknek a merénylőt átadtam. Csak azután jött oda Molnár Géza barátom, kinek az esetet elbeszéltem.

Tehát a történetek a merénylet elkövetőjén kívül, csak a három hölgy és én láttam. Így Tehát a „Tiszavidékben“ felhozott „szemtanuk“ tulajdonképen szemtelen tanuk, mert olyat állítanak, mit nem láttak.

Ezekből világosan látható hogy a „Tiszavidék“-ben megjelent közlemény, telve van ocsmány rágalmakkal.

Mint tudom, az illető merénylő hölgy, ma már a „Tiszavidék“ rendes munkatársa azon szennyest lapé, melynek egy tisztességes munkatársa sincs.

Ennélfogva kinyilatkozatom, hogy ezentul, bármit ír, vagy bár mit tesz ellenem a nevezett szennyest lap még szennyesebb szerkesztősége, én arról tudomást nem veszek; hanem, mint szinrevaló gazembereket Kozarek becses figyelmébe ajánlom.

Éder János.

A p-kengyel szerencsétlenség.

A mult heti óriási hőség után mindenki biztosra vette és várta is, hogy nagy zivatar fog követezni. Nap nap után mindinkább kiállhatatlanabbá vált a hőség.

Vasárnapf. hó 5-én óriási fellegek tornyosodtak mindenfelől a láthatáron. Délután 1-2 órt tájban rémséges dörgés és villámlás között kitért a vihar. — Kevés vártatva sűrű jégszemekkel vegyest hatalmas zápor hullott alá az égből.

A vihar és jég nálunk csekély kárt okozott. A villámsem okozott pusztítást. Ugyanezen időtájban egy a maga való ságában borzasztó szerencsétlenség színhelye volt

Kukoricza Jancsiját, mely legjobban tetszett az összes művei között. Egyszerre csak zör-gést hallok a bokrok közül és nővéremet látom közeledni. Leült ő is mellém és hallgatta János vitéz megható történetét. A békák hangos brekegése szakította félbe lelkesült felolvasásomat, oly hatalmas concertet adván, a mely lehetetlenné tette a további felolvasást. —

Még jó ideig maradtunk egymás mellett ülve, mesélve egymásnak a velünk az nap történeteket.

Beszélgetésünket a közel bozótok közül előtörő halk, panaszos, bágyadt csipogás zavarta meg.

Figyelmessé téve a zajra; mindketten felugrottunk helyünkről és mentünk a hang irányában. Megálltunk egy bokor mellett, melyet, hogy szénnyitottam, megtaláltam az én kis galambomat. De milyen állapotban; alig lélegzett.

Felvettem a kezembe, kis fehér pelyhes galamb volt.

Megnéztem, hogy mi baja lehet szegénykének! Balszárnya véres volt, oh boldogtalan kis ártatlan állat! Bizonyosan a kánya ragadott el anyád öléből és repülés közben elejtett.

Bevittem, megéttem és megittam szájból. A gondos ápolás következtében rövid idő multán kiépült bajából és egész irigy lendő szépségűvé fejlődött. Tola fehér volt, mint a hó, fején hatalmas bóbitával.

Mindennap magam etettem, itattam. — Szinte tudta már, hogy nagyon szeretem, ha turbékol és etetés után rendszeren kicsiny szobácskám ablakára szállt. Itt oly keservesen turbékol, hogy a lelkem is örült neki. Oly szeretetre méltóan nézett rám szelid szemével. És mégis megcsalt, a hálátlan kis teremtés.

Együtt hallgattuk esténként a kertek alján a békák harmonikus zenebonáját, mely nekem annyira tetszik. Ha letudnám imi, hogy mily szép is ez a béka koncert, de gyenge tollam képtelen arra. Így tehát meg sem kísérelm.

(Folyt. köv.)



a Bagi Imre p.-kengyeli uradalma.

A nálunk dühöngött zivatarnál többszörös mértékben nagyobb lepte meg az ott munkálkodó csongrádi részesekeket.

A tartózkodási helyükül, kijelölt — pajtába menekültek az aratók az óriási vihar elől.

Kis ideig lehettek bent a szerencsétlenek, midőn óriási zsvaj, és láрма keletkezett, mert a rozoga épület tetejét az óriási szél felemelte.

Mindenki a kimenekülésre gondolt. De egy pillanat alatt a falak rogyadozni kezdtek és a másik pillanatban bedültek, elevenen temetvén el a bentszorultakat. Óriási jajszó töltötte benne a léget.

A vihar zajával versenyezvén a haldoklók és sebesültek rémséges sikoltása és jajveszékése. Haldoklók végsóhaja, sebesültek jajkiáltása tuharsogta a hatalmas szélvész zaját, tehetetlenül fetrengvén a romok alatt. Az épen maradtak vagy kevésbé sérültek, a kóhalmaz alá szorult szerencsétlenek segélyére siettek és kimentésén fáradtak.

A vihar csendesülése után az urasági cselédek és a borzasztó szerencsétlenségről értesült szomszéd birtokosok is a vész színhelyére siettek és a kóhalmaz széthányásához fogtak. Több mint 80 eltorzult alak került elő a romok közül, kik közül 7-nél az akkorra megjelent orvosok a borzasztó halált konstataáltak. A többiek közül kinek keze, kinek lába, kinek más testrésze volt eltörve és az egész test végkép eltorzulva.

Rövid idő alatt megjelent a vész színhelyén a szomszéd major birtokosa Blaskovits Miklós. Úgy ő, valamint neje és leányai gondos ápolásban részesítették a szerencsétleneket köztük frissítőket és eleséget osztván ki.

Baghi Imre és különösen neje is versenyeztek velök és igyekeztek a szerencsétlenek borzasztó szenvedéseit megkönnyíteni.

Hétfőn f. hó 6-án d. u. érkezett városunkba a borzasztó szerencsétlenség üire és mint futó tűz terjedt el azonnal az egész városban.

D. u. 4 órakor már jajveszékők zaja töltötte be a városházat, ki férjét, ki leányát, ki anyját siratván.

Az előjáróság rögtön intézkedett, hogy a sebesültek hazaszállíttassanak és itthon, ápolttassanak. Ezen intézkedés folytán Söhlya Gyula I. só jegyző a vészszínhelyre sietett.

Másnap Dr. Hubay József szolnoki v. orvos, ki az első orvosi segélyben részesítette őket, kíséretében, megérkeztek a szerencsétlenek városunkba.

A városháznál frissítővel és eleséggel várták őket. Orvosaink pedig azonnal hozzáláttak az ápoláshoz.

Borzasztó képet nyújtottak egyfelől a szerencsétlenek, torz testükkel kinek keze, kinek lába, kinek hátgerince lévén eltörve, másfelől a várakozók szárai siránkozásukkal. Könyvet esalt ki a néma szemlélő szeméből is e kép.

Ez idő óta itthon ápolják őket orvosaink, igyekezvén őket az életnek visszaadni.

Oly óriási sebekkel szemben azonban, mint egynehányánál constataltott, minden erőfeszítés hasztalan és már egy névszerint Sineger Béla súlyos sebeiben f. hó 9-én ki is szenvedett.

* * *

A romok közül holtan kerültek elő: Dók József, Ornyik Mária, Sebők Lajosné, Szőke Julianna, Halász Verona, Nagy Julianna és Mária és Boszor Veron.

Ezek megható részvét mellett Dr. Látai Ferenc alesperes töröksztrniklói plébanos megható imája közben a török-sztrniklói temetőbe tétettek örök nyugalomra. — Nyugodjanak békén az oly keserves halált szenvedettek; mi pedig, kik ezen szerencsétlenségnek néma szemlélői lehetünk, imádkozunk értök, hogy válják az örök pihenés könyvéből az oly annyira megszenvedetteknek.

A többé—kevésbé sérülteket a következőkben sorolom fel: Józsa Imre koponya és karzúódás; Pitrik Mária bordatörés; Bagi Gerő jobb lábtörés; Justin Gáspár jobb lábfejzám; Vincze József lábsérülés; Kókai Istvánné czombtörés; Vincze Erzsé alt. zúódás; Varga Veron nagyobb bőrhörzsolás; Papp Lajos és Pál ugyanaz; Szabados Teréz zúódások; Sineger Béla agyarázkódás és lábtörés; Szepesi Istvánné bal alszártörés és jobb zúódás; Baghi Mihály gerincztörés; Baghi Mihályné hát és kar zúódás; Szőke Julis balalszártörés; Hajdú János zúódások; Takács István zúódások; Jeremiás János bőrzúódás; Kallai Gergő bordatörés; Hegedűs Pál alt. zúódás; Hegedűs Pálné jobb alszártörés; Szanda János bal boka zúódás; Vincze Farkas zúódások; Vincze Kati jobb karzúódás; Bartucz Péter bal kartörés; Szabó Márton mellzúódás; Licsicsányi Lajos ugyanaz; Lovas Mihály bordatörés; Lakatos Sándor bordazúódás; Lakatos János ugyanaz; L. István bal lábtörés; R. Kovács Julianna jobb szeme alatt vér-alá-futás; Vig Pál hátzúódás; Donka György jobb lábuzúódás; Donkáné alt. zúódás; Maszlag István metszett seb a jobb lábán; (kasza által.) Maszlag Julianna zúódások; Kiszely Ferencz zúódások; Justin József bal alszártörés; Hegedűs Mihály bordatörés; Lévai Imre zúódások; Donka István jobb czombtörés; Györi Roza alt. zúódás; Vig János keresztcsont törés és zúódások; Vig Istvánné bal alkartörés; Turi Istvánné jobb térd és bokazúódás; Gubisi Mihály állkapocs törés. Gubisi Anna metszett seb (kasza által.) Van köztük olyan sérült, a ki, ha sebéből kiépül is, de örökre nyomorék fog lenni.

Gondozásukról, gyógyításukról és az esetleges halál esetére eltemetésükéről az előjáróság már gondoskodott. Részükre segély adomány gyűjtését rendelte el és jelenleg is segélyeztetnek a városi közkasszából.

Adja az ég! hogy minél kevesebben érezhessék jövőben a borzasztó szerencsétlenség következményeit.

Ujdonságok.

— június 12.

— **Szinészet.** Megvan akadva a szerkesztőség, ha sok a kézirat. Olyan sok történet a múlt héten, hogy kénytelenek vagyunk a legaktuálisabb dologról is csak rövidesen megemlékezni. Egy kis elnézést kérünk tehát t. olvasóinktól, hogy a szinészetről oly keveset írunk, hanem a jövő számban a már kéziratban levő kritikát betűről-betűre közölni fogjuk. Szinészaink a multkorai bemutatott előadás óta előadták: a „Nebáncsvirág” című operettet; „Ejjel az erdőn” című népszimfűvet; „Apósok” vigjátékot és a „Csókon-szerzett vőlegény” című bohózatot. Eddigi előadásaikból a jóakarát és törekvés meglát szik. De feltűnő a közönség nagy közönyössége! A társulat tagjai közül kitűnnek: H. Serfőzy E, M. Till Róza, Heitainé, Halasi Béla, Mezey és Hajdú.

— „Csongrádi bolondgomba”ily ezimen van azon fürmedvénynek, mely Budapesten a részeg tót napszamosok hivatalos közlönyében, a „Népszava” 26-ik számában megjelent. A „Tiszavidék” sietett is reprodukálni, azt gondolta, hogy majd szörnyet halunk ijedtünkben és azonnal Kürschner Dolfi „nemzetközi honfi” lábához borulunk bocsánatot kérve vakmerőségünkért. Ugy látszik, hogy nem csak szellemesen tud gorombáskodni, hanem csak úgy köpködi szájából szemünk közé a trágya darabokat. „Éretlen suhancok”-nak nevez bennünket. Hát tisztelt nemzetközi honfiak önök eléggé megérték arra, hogy érett gyümölcsként függjenek a szárazfán Hála Istennek mi még nem vagyunk annyira érettek! Nagyon szépen kérjük önöket, legyenek szivesek bennünket felvilágosítani arról, hogy ha az „általános munkás-be-tegsegélyző és rokkantant pénztár egyesület” olyan humánus, hogy annak célját a mi véges eszünkkel felfogni nem vagyunk képesek, miért tiltotta be a kormány az előhelyek létesítését és miért oszlatta fel a már létező előhelyeket? Bizonyára megvolt az oka ugy-e bár? Ha pedig önök tagadásba ve-

szik azt, hogy a nagy férfiút, Kürschnert, itt el akarták fogni, azt nem jól teszik; mert a tényeket el tagadni nem lehet. Biztosítjuk önöket t. honfiak, hogy ha Kürschner Adolf úr a „Godó-féle” szálloda vendégkönyvébe beírta volna „nagy német,” hát valóban rendőri fedezet mellett, bérmentve szállítottatott volna fel Budapestre. Csakis azon mult, hogy Turcsányi rendőrbiztos elől jónak látta elrejtőzni. Tehát nem hiába „csahol a Bodri” ha tol-vaj jár a kertbe!

— **F. hó 12-én ifj. Keviczki György szerkesztésében „KÖZÉRDEK”** czim alatt új lap fog megjelenni városunkban; —

Lesz tehát ujság elég, csak olvasó lenne annyi!!

— **Iskolaszéki ülés,** A községi iskolaszék ma vasárnap d. u. 3 órakor ülést tart.

— **Szerencsétlenül járt Rácz János** 44 éves családapa, ki Greskovics Pálnál volt szolgálatban. Bocsáról egy kocsi fát hozott gazdája szántói tanyájára. Itt azonban éppen a kapu előtt oly szerencsétlenül esett le a kocsiról, hogy a kerekek fején keresztül mentek. A fentnevezett sérülések következtében másnap meghalt.

— **A nagy hőség áldozata.** A július hó 1. napjában uralgott rekkenő hőségnek több áldozata lett az arató munkások közül. E hó 4-én munka közben hirtelen rozslat lett Illés Magdolna 40 éves asszony s néhány perc alatt meghalt. Német Mátyás 43 éves aratórészt u. csak 4-én a learatott árpa renden halva találták.

Felhívás előfizetésre!

Ez évi július végén, vagy augusztus elején „*Borus napok*” czim alatt tiz rövidebb-hosszabb elbeszélést és rajzot tartalmazó kötetem jelenik meg.

A való életnek örökké változó, hol borura, hol derüre váló küzdelmes napjait irtam le benne.

Czélom nemesen szórakoztató, közben-közben oktató és a figyelmet lekötő olvasmányt nyújtani az olvasóknak.

Először lépek most a nagy közönség elé, de biztat a remény, hogy szerény művecském — irányánál fogva kellő pártolásban fog részesülni.

A csinos fekete és arany nyomással ékített vászonkötésű példány ára: 2 frt.

Az előfizetéseket posta-utalványon, az egyszerű jelentkezéseket pedig levelező lapon a nevemre tessék küldeni.

Az előfizetők bérmentve kapják a könyvet.

A gyűjtőknek 10 után egy t. példánnyal szolgálhatok.

Kelt Csongrádon, 1891. július hó.

Varga Mihály
s. lelkész.

Részünkről ajánljuk a tisztelendő lelkész úr e művét közönségünk figyelmébe. Bizonyára nemesen szórakoztató és külön-külön oktató és a figyelmet lekötő beszéleyeket fog benne az olvasó találni.

Gőzhajózási menetrend.

Csongrádról Szolnokra: kedden, csütörtökön és szombaton reggel 4 órakor.
Csongrádról Szentes és Szegedre: szerdán pénteken és vasárnap reggel 4 órakor. (A hajó Csongrádon éjjelezik.)

— A nyaralás, fürdőzés, utazás és kirándulás igen lényeges kellékei az állandó jó egészség és munkádatlan munkacseré fenntartásának. De hogy a kívánt célt valóban elérhessük, okvetlenül szükséges, hogy mindenki, mielőtt nyaralásra falura vagy fürdő helyre, nyári utazásra avagy kirándulásra indul, kellőképen lássa el magát mindama szükségleti cikkekkkel, melyek míg egyrészt megvédik egészségét az idő változásai ellen, másrészt a kellő kényelmet, gondtalanságot s kellemes szórakozást biztosítják számára és azt eredményezik, hogy test és lélek valóban felüdül s új erőt, új kedvet nyer a munka folytatására. A nyaralási fürdőzési saison alkalmából, az elmondottak alapján, fővárosi levelezőnk felhívja a figyelmet *Kertész Tódor* fővárosi ismert disztribútor-kereskedő üzletére (Dorottya-utca 1 sz.) hol az ide vágó nyaraló, fürdőző, vadászati stb. cikkekknek legnagyobb és leggazdagabb raktára található. A cég tejedelmes árjegyzékéből — mely ezrekre menő különféle cikkeket tartalmaz — a jutányos árak demonstrálásául sorolunk fel egy néhányat: pl. indiai hintaágy fák közé vagy szobában 4.50—20 frig, laposra összetehető szék gyalogsótára (sétabot is) 2 frt 70 kr., japáni napernyők 80 krtól, kerti legyezők 10 krtól fellelé, szódavíz készítő gép 7—15 frt, fagyalt készítő (önműködő) 5—9 frt, kávéfőző gép 4.80—10 frt, paradicsom és gyümölcsprés 60 krtól 1.20 frtig, lignum sanctum kulizó golyók 1.15—2.85 frtig, kuglibabok 2 frt 50 kr, Flebert puskák 7—20 frt, egészen új vacum pisztolyok a czéllövés begyakorlására felnöttek és gyermekek számára 1 frt 50 kr, teljes tornakészlet 5 frt 50 kr, tornacipő 2.50 frt gyermekhinta 3—10 frt, két vivó készlet 23 frt 50 kr, gummi lapdák 15 krtól, aroquetjáték 9—20 frt, Lason-Tennio 42—100 frt, karikajáték 12 pár 1.60 frt, velocipéd fiúknak 8—15 frt, papír léghajók 50 krtól, színes lampionok 15—60 krig s az új nyári játékok: Coermont szállóernyő 50 kr. A vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek s meg nem felelő tárgyat a cég készséggel kicserél.

Fővárosi levél.

A tanidény befejezése után rendszeren nagy számmal rándul fel a vidéki közönség Budapestre; a szülők gyermekeikkel a tanárok és tanítók családjukkal a szünidőt arra használják, hogy az ország fővárosát, mely évről-évre szépül, növekedik és érdekesbedik, megtekintésük, megcsodálják.

Az ide azonban meg egy rendkívüli a maga nemében páratlan látványosság, az **agyagipar kiállítás** is különösen vonzó hatással kell legyen a vidéki közönségre nézve. Hogy némi fogalmat nyújtsunk a olvasóinknak, röviden ismertetjük a kiállítás néhány csoportját.

Az aszfaltnak hazánkban elért fejlettségéről fényes bizonyítékot ad a **MAGYAR ASPHALT-RESZVÉNY TÁRSASÁG** kiállítása, melyről a legkiválóbb szaktekintélyek s a fővárosi sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Ezen mástől évtized óta fennálló hazai iparváltat bemutatja felső-dernai (Biharmegye) gazdag és kiapasztatlan bányáinak termékeit, melyek az utóbbi években rendezett valamennyi kiállításon kiüntetésben, az 1888 évi brüsseli világkiállításon a legnagyobb kiüntetésben (diszolevél) részesültek. A kiállításon látjuk e válhatnak különböző burkolat-próbáit, s ezek közt a szabadalmát képező aszfalt-macadam koesiut-burkolatát is bemutatja a Frinidai-nál is szebb bitument, a mar igen kecselt kiviteli cikket képező derna-aszfaltot, vasúzi készítésére aszfalt vasúziat és aszfaltolást stb. A magyar Asz, falt-reszvénytársaság állandóan 800—1000 munkást foglalkoztat gyártelepein és a különböző munkahelyeken, érdemeül sorolható fel hogy a modern építkezés dolgában visszamaradt vidéki városainknak a járda és utépítést az előbbi magas áraknak jelentékeny leszállítása s kedvező fizetési feltételek concessiója által megkönnyítette, minék folyton Arad, Budapest, Debreczen, Eger, Eszék, Győr, Kesztemét, M.-Sziget, Nagyvárad, Pécs Radna-Lippa Szabadka, Szeged, Szombathely, Temesvár, Ungvár Zigráb, Zombor stb. városok, ezen vállalat által készítették aszfalt járdáikat. Ha még tekintetbe vesszük, hogy ezen vállalat a külföldi versenyt szép és tartós munkás s árának mérsékeltisével mindinkább lehetetlenné teszi, úgy konstátálnunk kell, hogy e hazai iparváltat feladatának magaslátin áll s méltán kiérdemelte a magas kormány a törvényhatóságok és a nagy közönség támogatását.

VALLA JÓZSEF igen gazdagon mutat be ezement- és mozaik-lapokat, keramik kelheimi- és mettlachi-lapokat, terakotta építési díszítményeket, köfedélpép, tűzálló téglat, kőagyag-csöveket, kőmennyődalékokat, stb. mint ezt ezen legnagyobb budapesti ezementgyáros cégtől már megszokta nagy közönség, a legszebb változatokban. E kiállítástól felismerhető, hogy **VALLA JÓZSEF** minden-

féle ezementmunkák készítésére is vállalkozik, nevezetesen granit-terazzó, betonrozások, ezement- és mozaik-lapokkali burkolások esaternazások stb., s köztudomásu, hogy az általa elvállalt munkákat szakértelemmel végezteti s azok tartosságáért kezkeskedik.

Budapest hévvezetékgyógyfürdői közt, az első helyet foglalja el a **CSÁSZÁRFÜRDŐ**, melynek **KENES HEVVEZEI** négy évszázad óta méltán világhíveik mindazon bajokban, a melyek ellen a hévvezeték gyógyhatása, mint fürdőinek és lakoszábanak nagy száma, azok kényelmes és modern berendezése, tisztasága és a miniszteri felügyelet alatt álló házi kezelése szolidasága miatta legmelegebben ajánlható.

Rendelkezik a **CSÁSZÁRFÜRDŐ** igen egyszerű s a finyás igényekkel is kielégítő lakoszábakkal melyeknek bére viszonylag igen jutányos tavaszi és őszi évad alatt 25^o/_o a téli évad alatt 50^o/_o kál mérsékeltébb mindennemű tulajkozódása az igazgatóság teljesen megbízható és kimerítő értesítéssel szolgál.

KÁROLY LAJOS FŐHERCZEG a budapesti agyagipar kiállításon Ö kir fersége jun 6-an az agyagipar kiállítást is megtekintette s az „Ungvári porzellán- és agyagipar részvénytársaság” által készített főbejárat a rajta levő igen csinos rózsaszínű teracotta épület díszítményekkel nagyon megnyerte tetszését s érdeklél hallgatta a kalauzó államtitkár magyarázatait, és örömmel vett arról tudomást, hogy az ungvári gyár különféle stíli épületdíszítményei nagy vevőkörrel bírnak s hogy a gyárvezetés az építő közönségnek az épület homlokzatok rajzai és rendelkezésre boesátja úgy hogy egyszerű megrendelés után szép és olcsó épülethomlokzathoz juthat. Nagyon tetszetek még ö fenségének a kerti díszítmények, majolika díszedények és teracottából készült különböző szobrok és mellszobrok, különösen a király, a magyar állam férfiak és költők azon mellszobrai és dombormű arhképei, melyeket az ungvári gyár elsőrendű hazai szobrászok mintázatai után teracottából készít. Az ungvári majolika kályhái annyira megtetszetek ö fenségének, hogy kijelentette mi szerint vagy-Tapolcsányi kastélya részére ezekből fog rendelteni. T. olvasóink kényelmére megemlítjük, hogy a magyar irók mellszobrai és domborművei igen olcsó árban akár az ungvári gyárban vagy a budapesti főraktárban (Andrássy-ut 30) rendelhetők meg.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadótulajdonos: Schwarcz Sándor.


HASENÖRL EDE mérnök csőraktára


Budapest, VI. Teréz-körut 34.

szállít legjutányosabb árak mellett legjobb minőségben gőz-, légszesz- és vízvezeteki csöveket a hozzájuk tartozó kapcsoló részekkel, vastagfalú **kutcsöveket** hordó alakú hüvelylyel **kazán és locomobil forrcsöveket**, gőzfűtési és karimás csöveket. — Ajánlja mint különlegességet, kitűnő minőségű szabadalmilag forrasztott egymásba csavarható

„FURÓCSŐVET”

ártézi kutak fúrásához

olcsóbban mint bárhol.  Árjegyzékekkel, legmagasabb engedményekkel és a furrócsövekről

közelebbi felvilágosítással szívesen szolgálók. 

Csongrád, 1891. Nyomatott Schwarcz Sándor könyvnyomdájában.